

Újragondolt könyvtárosi szerepkörök (a bibliográfiai számbavétel trendjeinek tükrében)¹

Dancs Szabolcs

Jelen írásomban a bibliográfiai számbavétel korszerű irányából kiindulva teszek kísérletet egyes könyvtári és könyvtárosi szerepkörök újragondolására, teszem ezt részben egy korábbi, közel tíz évvel ezelőtt megjelent cikkem alap gondolata köré építkezve. Említett írás angol² és szlovák³ nyelven látott napvilágot, a benne vizionált optimalizált adatfolyam már akkoriban sem egy távoli jövőképet vetített elő, hanem egy részleteiben megvalósult, a könyvpiari értéklánc érdekeltjei szempontjából működőképesnek és hatékonyak mutakozó kurrens állapotot.

bibliográfiai számbavétel, adatok újrahasonosítása, adatfolyam-optimalizálás, könyvpiari értéklánc, jogtisztázás, EODOPEN project, bibliográfiai ügynökségek

A bibliográfiai univerzum megragadásának újszerű megközelítését tükröző fő források

A szakma, közelebbről annak leginkább meghatározónak nevezhető nemzetközi szervezete, az IFLA, az elmúlt pár évtizedben gondoskodott a bibliográfiai tevékenység korszerű elméleti alapjainak lefektetéséről. A még 1961-ben napvilágra hozott Párizsi Alapelvek újragondolása vezetett a Frankfurti Alapelvek (2003) megfogalmazásához, amit követett a 2009-es Nyilatkozat a nemzetközi katalógizálási alapelvekről (ICP), kiterjesztve az alkalmazási területet a források valamennyi típusára. Az IFLA oldaláról magyar nyelven is letölthető ennek felülvizsgált, 2016-os megjelenésű kiadása⁴. (1. ábra)

1. ábra Nyilatkozat a nemzetközi katalógizálási alapelvekről (ICP) – magyar nyelven elérhető az IFLA oldalán

Az alapelvek tehát a közeli múltban újból és újból megfontolás és megújulás tárgyát képeztek, olyannyira, hogy jelenleg is zajlik az ICP aktualizált, a kapcsolódó terminológia egységesítését célzó kiadásának előkészítése.

Amikor kapcsolódó terminológiáról beszélünk, mindenekelőtt az IFLA könyvtári referenciamodellben (LRM) megjelenő új fogalmak rendszerére gondolunk. Ez a – szintén az IFLA szakemberei által kidolgozott – dokumentum meghatározó lehet a jövő katalógizálási rendszereinek megtervezésekor és kivitelezésekor. Az elképzelés szerint, végtére is, minden a későbbiekben megfogalmazandó katalógizálási szabályzat és a jövőben specifikálandó műszaki megoldás az LRM egy-egy implementációja kell legyen. Az elméleti modell kifejtését tartalmazó IFLA-dokumentum

- 1 Elhangzott: Agria Média 2023 és ICI-17 Információ- és Oktatótechnológiai konferencia, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2023. október 12.
- 2 Dancs Sz.: Who will build the library catalogues? MARC and ONIX: an old concept and a new perspective, Forum Bibliotek Medycnych, 7(14). 2014. pp. 44–49. Elektronikus elérhető: https://cybra.lodz.pl/Content/12788/44_pdfsam_Forum_BMed_2014_nr2.pdf (2023. november 21.)
- 3 Dancs Sz.: Kto bude budovať naše katalógy? MARC a ONIX: starý koncept a nová perspektíva, ITlib, 16(1). 2013. pp. 37–39.
- 4 https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/84/1/icp_2016-hu.pdf (2023. november 29.)

magyarul elérhető a szervezet oldalán⁵. (2. ábra) (A fordításrevízió jelenleg zajlik, új változat a 2024-es év elején várható.)

Az ICP és az IFLA LRM a katalogizáláselmélet két alappilére. Ismertetésük, elemzésük – jó esetben – a szakoktatás fontos, megkerülhetetlen része.

A szakma egy része bár a mai napig kissé óvatosan közelíti meg, az RDA (*Resource Description & Access=Forrásleírás és -hozzáférés*) bibliográfiai keretrendszer elterjedtsége, elfogadottsága egyre növekszik, és ha jövője szorosan összefonódik az ISBD-ével, ami egyre inkább kezd nyilvánvalóvá válni, az RDA valamilyen fokú nemzeti implementálása nehezen lesz megkerülhető. (3. ábra)

Az RDA – hivatalos definíciója alapján – „adatelemek, iránymutatások, előírások egy csomagja a könyvtári és kulturális örökségi források olyan metaadatainak létrehozására, amelyek a felhasználó-központú kapcsoltadat-alapú alkalmazások fejlesztése érdekében kialakított nemzetközi modellek szerint jól-formálnak tekinthetők”. Nehézkes, tömör megfogalmazásai egyesekre akár riasztóan is hathatnak, ugyanakkor minél több pozitív példa mutatja, hogy a szabályrendszer lefordítható és a megfelelő alkalmazásprofilok elkészítésével átültethető, annál kevesebb érv vonultatható fel a nemzetközi alkalmazása ellen. (Az RDA implementálásában jelenleg Európában a finnek járnak élen.) Az RDA elterjedését nem kis mértékben fékezte a 2010-es első kiadást követő, az IFLA LRM-re épülő második kiadás megjelenése, amely 2020-tól a hivatalos RDA Eszközcsomag (= RDA Toolit) tekintendő⁶. Az előzőek mellett negyedik kulcsforrásként említendő a MARC 21-formátumok leváltására fejlesztett BIBFRAME, amelyről ezt olvashatjuk a kezdeményezés hivatalos oldalán:

„A Kongresszusi Könyvtár kezdeményezésére fejlesztett BIBFRAME a jövő bibliográfiai leírásának alapjait szándékozik lefektetni, legyen szó webes környezetről, vagy a Kapcsolt Adat-technológiákban gyökerező, tágabb értelemben vett hálózatos világról. A kezdeményezés közép-

2. ábra Az IFLA könyvtári referenciamodell letölthető az IFLA oldaláról

3. ábra Az RDA – egyre ismertebbé váló – logója

pontjában a MARC 21 formátumokról való áttérés áll, a források megosztását és a költségmegtakarítást támogató tömeges adatcsere lehetőségének további megőrzésével.⁷

Adat-újrahasznosítás

„Ami volt, az lesz újra, és ami történt, az történik megint: semmi sem új a nap alatt. Ha azt mondják valamire: ‚Lám, ez új’, az is rég megvolt azokban az időkben, amelyek előttünk voltak.”⁸

Míg magának az újrahasznosításnak a gondolata nagy általánosságban kötődik az egyre inkább elterjedő környezettudatos szemlélethez, addig a könyvtárak – a (költség)hatékonyság okán – már sok-sok évvel ezelőtt fontosnak tartották, hogy az adott kurrens technológiát az adatok újrahasznosításának szolgálatába állítsák. A bőséges kiadványtermés már a papíralapú, nyomtatott források korában is lehetetlen kihívás elé állította a bibliográfiai számbavételre felesküdött szervezeteket, és ezért a leírások normalizálásával próbálták meg előmozdítani a szükséges erőforrásokat felszabadítani képes munkamegosztást. A bibliográfiai feldolgozás története idővel tehát összefonódott a katalogizálást támogató technológiák fejlődésével, ez mutatkozott meg például a *Henriette Avram* nevéhez fűződő MARC-formátumok fejlesztésében, amely már a számítógépes adatcsere alapjait hivatott lefektetni. Az 1965 és 1968 között fejlesztett MARC 1971-re USA nemzeti szabvány lett, majd 1973-ra nemzetközi szabvánnyá „nőtte ki magát”.

5 https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr-lrm/ifla-lrm-august-2017_rev201712-hu.pdf (2023. november 21.)

6 Az RDA-ról bővebben tájékozódhatnak a magyar nyelven is elérhető RDA FAQ-n: <http://rda-rsc.org/node/641> (2023. november 21.)

7 <https://www.loc.gov/bibframe/> (2023. november 14.)

8 Préd1, 9–10

Az újrafelhasználás fontosságáról az ICP a 10. alapelvben emlékezik meg:

„2.10. Átjárhatóság. Mindent meg kell tenni a bibliográfiai és az *authority-adatok megosztásának és újrafelhasználásának biztosítása* érdekében mind a könyvtáros közösségen belül, mind azon kívül. Az adatcsere és a discovery-eszközök érdekében különösen ajánlott az automatikus fordítást és egyértelműsítést elősegítő szótárak használata.”⁹

A valóban hatékony adat-újrahasznosítás feltétele az adatfolyamataink optimalizálása, az átjárhatóság biztosítása a rendszereink között, következménye pedig az adatáramlás élénkítése a könyv-ipari értéklánc elemei között, amelyek mindenképp a következők:

- [szerző] – a szerzőt hagyományosan nem említik a könyv-ipari értéklánc komponenseként, az adatfolyamatban azonban fontos szerepet tölthetnek be például a kutatók az általuk megadott tárgyszavak vagy egyéb – a feldolgozás későbbi folyamataiban újrahasznosított – metaadatok révén;
- kiadó – a kiadói munkafolyamatokat támogató rendszerekben az újrahasznosítható leíró elemek általában szétválaszthatók a kiadó cég szempontjából szenzitív (pl. forgalmazási, szerződési (jogi)) adatoktól;
- könyvkereskedő – az online könyvruházak a kereskedelmi célú kategorizálási, tárgyszavazási rendszereik finomításában érdekeltek, illetve a könyvtárakból származó minőségi osztályozás konverziós átvételében; szép példa utóbbira az a projekt, amelyben az Egyetemes Tizedes Osztályozás (ETO) szerint feltárt kiadványok adatai a megfelelő adatkonverziót követően egy – a könyvkereskedelemben használt – hierarchikus tárgyszórendszerben böngészhetők¹⁰;

- könyvtárak – a minőségi metaadatok (bibliográfiai leírások, tárgyszavak, egységesített/ utalozott nevek stb.) előállítói/szolgáltatói/megosztói tehát a könyvtárak, vagy a nagyrészt továbbra is a könyvtárak berkein belül működő bibliográfiai ügynökségek;
- jogkezelők – a könyvtárakban (is) zajló jogdíjigényű szolgáltatások (haszonkölcsönzés; digitális másolatok készítése, nyilvánossághoz közvetítése) miatt is fontos érdekeltek a jogdíjfelosztást, a digitális hozzáférhetőséget támogató adatrendszerek üzemeltetőiként a jogkezelők, amelyek tevékenysége épít a pontos és minőségi metaadat-szolgáltatásra.

„Új” szereplők és az EODOPEN projekt

A kiadványok kereskedelmi hozzáférhetőségét számon tartó nemzetközi ún. Books In Print-rendszerek (BiP-ek) létjogosultsága és hasznossága még nagyobb nyomatékot kap, amikor a kulturális örökséghez való digitális hozzáférés kérdése van terítéken. A forgalomban lét, avagy a „kaphatóság” ellenőrizhetőségének aspektusa különös fontosságot nyer, amikor az Unió a kereskedelmi forgalomban nem kapható (ún. out-of-commerce, OOC) művek digitális elérhetővé tételének egyszerűsítésével próbálja előmozdítani a jogvédett tartalmakhoz való széles körű hozzáférést. A tagállamok jelentős részének jogrendszerébe már implementált „OOC-rezsim”¹¹ a jogtulajdonosi érdekek mellett az ésszerű erőforrás-felhasználás szempontjait is szem előtt tartó szabályozási rendszer alkalmazását irányozza elő. Ebben a környezetben a BiP-ek, a könyv-ipari értéklánc egyes rendszereit összekapcsoló metaadat-HUB-okként, az adatfolyam-optimalizáció egyfajta katalizátoraként a digitálistartalom-szolgáltatás kulcsszereplőjévé válhatnak.

A jogvédett könyvtári tartalmak digitális többszörözése és a digitális fájlok gyors hálózatokon való közvetíthetősége a fejlett világban már nem annyira számítógépes kapacitás kérdése, sokkal

9 Kiemelés tőlem, D. Sz.

10 Az ETO-n át az ügyfélhez: a könyvtári tartalmi feltárás üzleti hasznosulásának egy szép példája, Hagyományok és kihívások VIII. ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár, Budapest, 2019. pp. 195-201. Elektronikusan elérhető: https://edit.elte.hu/xmlui/static/pdf-viewer-master/external/pdfjs-2.1.266-dist/web/viewer.html?file=https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/51403/H%26K_2019_DancsSz_SimonA.pdf?sequence=1&isAllowed=y (2023. november 14.)

11 Bővebben kifejtve az ún. DSM-irányelv 8. cikkében: Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról. Elektronikusan elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj?locale=hu> (2023. november 14.)

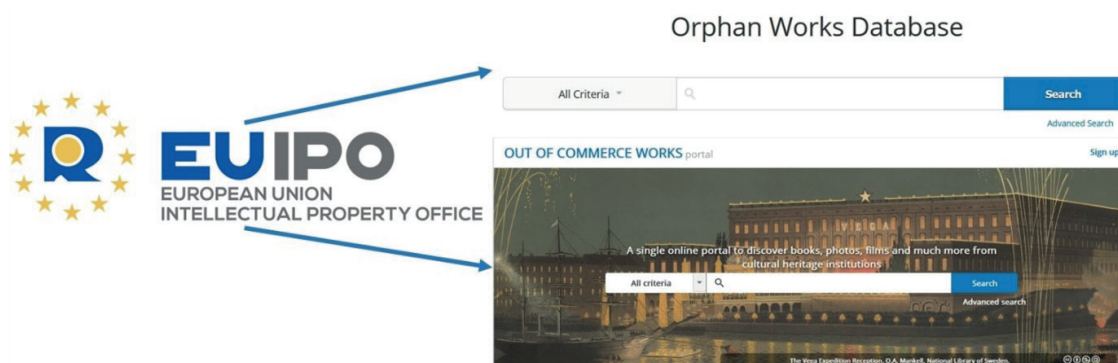
több múlik a szükséges engedélyek megszerzésén. Az uniós jogalkotók által kidolgozott lehetséges megoldások közül az egyik a memóriaintézmények falai között őrzött úgynevezett árva művek azonosítását és online elérhetővé tételét kívánta egyszerűsíteni¹², a másik a már említett kereskedelmi forgalomban nem kapható (OOC) művekre helyezte a fókuszot. A vonatkozó irányelvek¹³ mindkét esetben fontos feladatot testáltak az *Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalára* (= European Union Intellectual Property Office, EUIPO), amely immáron az *árva művek nyilvántartása* mellett a *kereskedelmi forgalomban nem kapható művek adatbázisát* is

12 AZ Európai Parlament és a Tanács 2012/28/EU IRÁNYELVE (2012. október 25.) az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól. Elektronikusan elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32012L0028> (2023. november 14.)

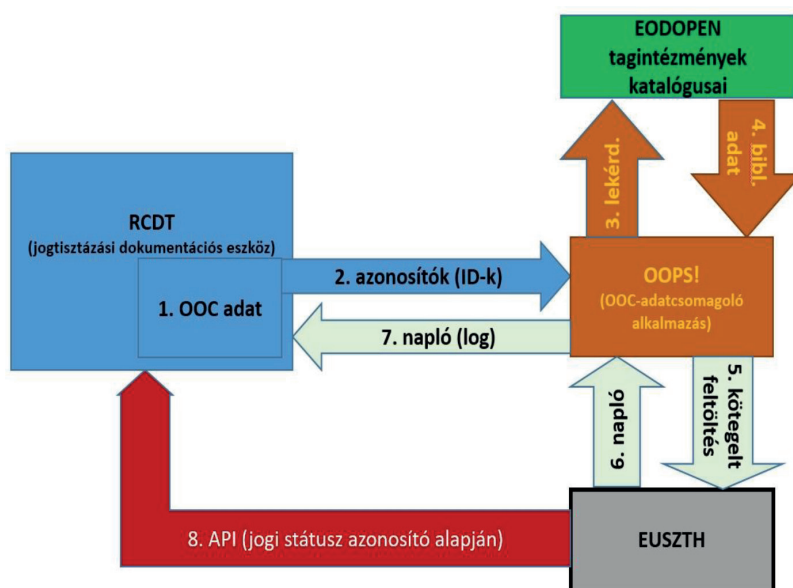
13 Lásd a 11. és 12. lábjegyzet!

üzemelteti, így méltán merül fel a könyvpiari érték-láncba való beillesztésének igénye, legalábbis egy újabb tényező, amellyel számolnunk illik az adatfolyam-optimalizációs törekvéseink során. (4. ábra)

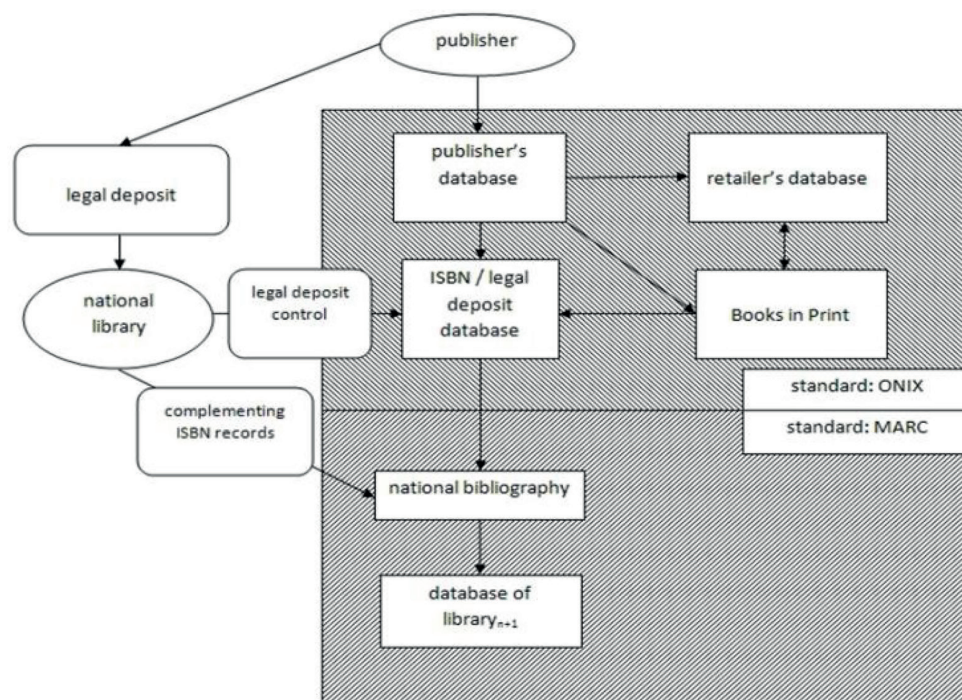
A 11 ország 15 intézménye által uniós támogatásból megvalósuló EODOPEN projekt egyik részleme annak a jogtisztázási dokumentációs eszköznek (Rights Clearance Documentation Tool, RCDT) a megtervezése és kifejlesztése, amely – többek között – az EUIPO előbb említett adatbázisaival létesítene közvetlen adatkapcsolatot. A kapcsolódáshoz szükséges, hogy mindkét oldalon teljesüljenek a műszaki feltételek – szerencsére elmondható, hogy a fejlesztési elképzelések eleve közel állnak egymáshoz, a folyó megbeszélések pedig biztatók. A projektben a tervek szerint létrehozandó eszköz egyébként többféle adatkapcsolatot is megvalósít, illetve támogatja a teljes jogtisztázási munkafolyamat dokumentálását. (5. ábra)

4. ábra Adatkapcsolatok az EUIPO adatbázisaival

5. ábra Az EODOPEN projektben fejlesztett RCDT rendszer adatkapcsolati környezete

6. ábra Adatfolyam-optimalizálás

Adatfolyam-optimalizálás és metaadatgyárak a világban

Az adat-újrahasznosítás kérdésköre valószínűleg már az első könyvtárosokat is foglalkoztatta. Jómagam többször is cikkeztem a témában, egy 2014-es keltezésű, angol nyelven megjelent írásom¹⁴ kapcsán szembesülhettem azután azzal, hogy egy a világban több szinten is kezelt problémáról van szó. (6. ábra)

Írásomra nem máshonnan, mint *Lesley Whyte*-től, a brit illetékességű *Bibliographic Data Services Limited* igazgatójától érkezett reagálás. Igazgató asszony – többek közt – a következőket írta:

„Cégünket egy olyan modellre építettük, amely hasonló az ön cikkében javasolthoz. 1995 óta látjuk el – szerződéses alapon – a British Library-t megjelenés előtt álló kiadványokról készült MARC-rekordokkal.

A BL kiszervezte a Brit Nemzeti Bibliográfia építését, és mi – vállalva a kiadókkal való kapcsolattartást – MARC-rekordokat szállítunk az Egyesült Királyság könyvtári közössége számára az újonnan megjelenő kiadványokról.”

Lesley Whyte tehát egy általam metaadatgyárnak nevezett vállalkozás irányítója a festői Skóciában, Dumfries városában. A cégéhez hasonló funkciót töltte be az olasz *Casalini Libri*, amelynek irodaháza szintén mesés tájon, a Firenze melletti Fiesolében található.

Az ilyen – a tapasztalat szerint tehát nem mindenképpen nemzeti könyvtári környezetben működte – bibliográfiai ügynökségek több összefüggő területet is lefedő szolgáltatási körrel rendelkeznek:

- bibliográfiai szolgáltatásokat nyújtanak;
- Catalogue In Print-szolgáltatást tartanak fenn;
- feladatuk egyes nemzetközi azonosítók (ISBN, ISNI¹⁵ stb.) kezelése/fejlesztése;
- nemzetközi tárgyszórendszereket (BIC, Thema) alkalmaznak, részt vesznek ezek fejlesztésében;
- minőségi metaadatokat szolgáltatnak (részt vállalva könyvtári együttműködésekben);
- általánosságban aktívak a szabványok fejlesztésében és alkalmazásukban.

15 Dancs Sz.: Bemutatkozik az ISNI, a nemzetközi szabványos névazonosító, *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 64(4). 2017. pp. 199-207. Elektronikus elérhető: <https://tmt.omikk.bme.hu/tmt/article/view/951/10397> (2023. november 22.)

14 Lásd a 2. jegyzetet!

Nemzeti authority

Mauro Guerrini, a Firenzei Egyetem professzora, a bibliográfiai számbavételről szóló 2021-es firenzei konferencián elhangzott beszédében¹⁶ a nemzeti könyvtárak és bibliográfiai ügynökségek új szerepvállalásai kapcsán így fogalmazott:

„Az adatok újrahasznosulását és összekapcsolását központba állító digitális világban a bibliográfiai számbavétel dinamikussá válik, a nemzeti könyvtárak, illetve a bibliográfiai ügynökségek pedig elvesztik monopolhelyzetüket, jóllehet szerepük továbbra is jelentős, ami – mindenekelőtt – a bibliográfiai szabványok terjesztését, a metaadatok létrehozásában érdekelt szervezetek közötti közvetítést illeti.”

Az eddigiekkel összhangban tehát kiemeli, hogy a szabványok terjesztésében elfoglalt fontos pozíciójuk mellett a bibliográfiai ügynökségek és nemzeti könyvtárak fontos „kovászai” lehetnek az egyes metaadat-együttműködéseknek. Fentebb megidézett, 2014-es megjelenésű cikkemben jómagam – többek között – a hiteles információk szolgáltatásában betöltött szerepükre is hangsúlyt fektetek:

„... valószínű, hogy a nem túl távoli jövőben a bibliográfiai leírásokat jórészt a magánszektorban állítják majd elő, olyan szakemberek, akik talán a könyvtárakból érkeznek, és így nem hagyják elveszni, sőt újraéleszthetik szakismereteiket. Ebben az új környezetben a könyvtár egyfajta ellenőrzőhelyé, hitelesítő ponttá válik. Az ellenőrzés/hitelesítés eszközeit a könyvtáros szakemberek az authority állományok/adatbázisok, kontrollált szótárak, teauruszok építésével teremtik meg, hozzájárulva a szemantikus webes technológiák elterjedéséhez.”¹⁷

A nemzeti szintű authority állományok létrehozása mára a testületi, földrajzi és személyneveken túl kiterjed a további LRM-entitások (pl. Művek, Kifejezési Formák) neveinek, illetve címeinek ellenőrzött/hitelesített nyilvántartására, ugyanakkor

az egységesítés korábbi célkitűzése – a Linked Data, illetve a szemantikus web elveivel összhangban – nem egyszerűen egy kitüntetett (szabványos) névalak preferált hozzáférési pontként való kiválasztására irányul, hanem az egyes entitás előfordulásukhoz rendelt globális azonosítók (URI-k) „kiosztására”.

Nemzetközi viszonylatban kiemelhető jó gyakorlat a csehek nemzeti authority adatbázisa, amely 1998-ban indult 48 000 authority-rekordtétel publikálásával. A könyvtárak, múzeumok és galériák közötti kooperációban valósul meg, és koordinálását a Cseh Köztársaság Nemzeti Könyvtárán belüli két – erre dedikált – szervezeti egység végzi.¹⁸

A franciák *Nemzeti Entitásállomány* (Fichier national d'entités, FNE) projektjének befejezését elhalasztották.¹⁹ Az elképzelt rendszerben az adatok főként az IFLA LRM szerint meghatározott entitások: személyek, testületek, fogalmak, helyek, események, művek és kifejezési formák leírásán alapultak. A cél az volt, hogy ugyanaz az entitás egyszer és csak egyszer kerüljön azonosításra és leírásra, kezelése pedig központilag valósuljon meg egy adott platformon keresztül.

Ismeretes még a német *Gemeinsame Normdatei*²⁰ szolgáltatás, a Kongresszusi Könyvtár authority állománya²¹, valamint talán kevésbé ismert, de mindenképp említést érdemel a Szlovák Nemzeti Könyvtár nyílt forráskódú alapokon, Koha-rendszerben megvalósuló kezdeményezése²².

Digitális bölcsészet

A (nemzeti) könyvtárak tevékenysége nem csak kiteljesedik, de bővül is újabb területekkel. Az *MSZ ISO 21248 Információ és dokumentáció. Nemzeti könyvtárak minőségértékelése* szabvány említi, hogy a nemzeti könyvtárak feladata lehet „a digi-

16 Guerrini, Mauro: Universal bibliographic control in the digital ecosystem: opportunities and challenges. Elhangzott: Bibliographic Control in the Digital Ecosystem: International Conference, Firenze, 2021. február 8. Elektronikusan elérhető: <https://youtu.be/ybUDrILt0KI?t=2934> (2023. november 22.)

17 Dancs, 2014

18 Dancs Sz.: Névtér építése nemzeti könyvtári környezetben és a bibliográfiai metamorfózis, *Könyvtári Figyelő*, 62(1). 2016. pp. 77-85. Elektronikusan elérhető: <http://ki2.oszk.hu/kf/2016/04/nevter-epitese-nemzeti-konyvtari-kornyezetben-es-a-bibliografiai-metamorfozis/> (2023. november 22.)

19 <https://www.transition-bibliographique.fr/fne/fichier-national-entites/> (2023. november 22.)

20 https://www.dnb.de/DE/Professionell/Standardisierung/GND/gnd_node.html (2023. november 22.)

21 <https://authorities.loc.gov/> (2023. november 22.)

22 <https://authority.snk.sk/cgi-bin/koha/opac-main.pl> (2023. november 22.)

tális bölcsészettudomány támogatása, például digitális szöveggyűjtemények kutatását lehetővé tevő platform működtetésével.”²³ A digitális bölcsészettel való foglalkozás számos megvalósulása közül kiemelném a digitális szövegkiadások létrehozását és gondozását. A digitális bölcsészek által ilyen célból alkalmazott *Text Encoding Initiative* (TEI) egy XML-nyelven megfogalmazott „közösségi standard” a szövegek elektronikus feldolgozására. A TEI implementálása többek között lehetőséget teremt a nyelv- és irodalomtörténeti kutatások digitális eszközök segítségével való lefolytatására, illetve az eredmények látványos vizualizációs megoldások révén való kommunikálására.

Konklúziók

A könyvtári tevékenység egyes elemeit kiváltani képes gépi eszközök megjelenése mellett konstataálni szükséges a könyvtárosi szaktudás érvényesülésének új terepeit, amilyenek az

- adatáram-optimalizálás tervezése, az adatárak építése, illetve a vonatkozó módszertanok (jó gyakorlatok, szabványok) kidolgozása és elterjesztése;

- az infrastruktúrák kiépítése, a metaadokra épülő szolgáltatások (metaadat-hubok; „metaadat-gyárak”, Cataloging in Publication stb.) megtervezése és megvalósítása;
- nemzeti adatnyilvántartások (authority/entitásállomány) építése – nemzetközi szabványos azonosítók szolgáltatása (pl. Személyek: ISNI; Kifejezési Formák: International Standard Text Code (ISTC, ISO 21047:2009)): akár továbbra is könyvtári környezetben;
- könyvtárosi – egységesítő/normalizáló – szemlélet érvényesítése az élet különböző területein.

Meggyőződésem tehát, hogy a könyvtárosi szaktudás sok esetben jól konvertálható, (újra)hasznosítható és érvényesíthető a gazdaság különböző szegmenseiben. A digitális kor ugyanakkor új kihívásokat teremt, az ezeknek való megfelelés pedig arra ösztökél minket, hogy átgondoljuk, milyen irányban tágítsuk, fejlesszük könyvtárosi szakismereteinket. Ilyen értelemben válhat egyre inkább fontossá – többek mellett – a könyvtári tartalomszolgáltatáshoz kötődő jogtisztázási ismereteket lefedő, bizonyos fokú szerzői jogi tudatosság megszerzése.

23 MSZ ISO 21248, 4.1.4.2. A könyvtári gyűjtemények kutatása

Beérkezett: 2023.

Dancs Szabolcs

főtanácsos

OSZK DBK Közgyűjteményi Szabványosítási Iroda, irodavezető

dancs.szabolcs@oszk.hu